

2010. december 12. - Interjú Bagdy Emőkével, a Károli tízéves pszichológia szakának alapítójával

Az ország legjobb pszichológusait képezik a HVC 2008-as felmérése szerint a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) pszichológia szakán.

Bagdy Emőke klinikai szakpszichológus, tanszékvezető, ez év őszétől Emerita professzor, a szak akkreditációjának vezetője, szakalapító, ezt a munkáját tekinti személyes életművének. Erről és a szak sikerességének titkáról, a bolognai rendszer okozta nehézségekről és a jövőről beszélgettünk vele a szak fennállásának tízéves fordulóján.

A HVG 2008-as elemzése szerint a Károlié a legjobb pszichológiaképzés Magyarországon. Jelenti ez a képzés minőségét és a diploma értékét is.

– Gondolt arra tíz éve, hogy ilyen elismert szakot sikerül létrehozni?

– Nem az foglalkoztatott, hogyan leszünk nyertesek, hanem az, hogy hadd szülessen meg egy olyan pszichológiaképzés, amibe minden szakmaszeretetemet, tapasztalatomat beletehetem, és tovább vihetek egy olyan pszichológusnevelő hagyományt, amelynek a mintáját a mesteremtől, Mérei Ferentől kaptam.

- Milyen ez a hagyomány?

– Számomra fontos, ahogyan minket, az első pszichológus generációt elindítottak, neveltek (1963-ban indult Magyarországon az alkalmazott pszichológiai képzés). Mérei Ferenc a pszichodiagnosztikát, kapcsolatkezelést, saját személyiségünk önismereti fejlesztését és a segítő módszerek megtanulását tartotta a legfontosabbnak. Ezek alapján egy valódi emberközpontú, humanisztikus szemlélet áll. Rávilágított arra, hogy a pszichológushivatásban a legfontosabb a személyiség, mint munkaeszköz. Ebben a szemléletben alkottuk meg hárman, Császár Noémi, Mirnics

Zsuzsa és jómagam 1999 őszétől 2000-ig a szak alapításának, egyszersmind indításának akkreditációs anyagát. Kilenc tanárral terveztük meg az induló szakot, amelynek fő profilja a klinikai pszichológia volt. Olyan szakmai személyiségfejlesztő tárgyak és módszerek kerültek be a tananyagba, amelyek a pszichológussá nevelés szempontjából alapvetőek. Ilyenek például a pályaszocializáció, a kapcsolatkezelés, az önreflektív munka, a személyes mentálhigiéné, relaxáció, stresszkezelés, csoportdinamika. Mindezek felkészítik a pszichológust a gyakorlati munkára, személyiségét fejlesztik, személyes lelki higiéniére nevelik, és megtanulhatja a pszichés működések belső lelki, valamint kapcsolati dinamikáját.

– Minek köszönhető, hogy ennyire sikeres a Károli pszichológia szaka?

– A légkörnek mindenképpen. Nem az járt a fejünkben, hogy sikeresek legyünk, hanem az, hogy jó pszichológusokat képezzünk. Kiváló, azonos szemléletű tudós és gyakorlati szemléletű szakberekből álló tanári kar jöhetett létre,

együttműködő, meleg, családi légkör alakult ki, sok személyes kapcsolattal - tanárok és hallgatók között is. Ez a légkör meghatározóvá vált a szakon. Az ötéves képzés módját is adott a hallgatók alapos megismerésére, személyes fejlődésük nyomán követésére és elősegítésére. A hallgatókkal berekfordírói hétfői tréningekre mentünk, számos kiscsoportos együttlétet szerveztünk, kisebbek voltak az évfolyamok és intenzívebb volt a kapcsolatrendszer is. Ahogyan - egyrészt szükségszerűen anyagi okból - növekedett az évfolyamok létszáma, kevésbé lehetett ezt a szellemiséget a gyakorlatban maradéktalanul képviselni, hiszen nyolcvan hallgatóval nem ugyanaz a tanítás, mint a felével. Mégis mindmáig megőriztük ezt a gyakorlatorientált szemléletet, noha a bolognai rendszer nem tett jót. Ez a rendszer osztott, három majd két éves képzése kettévágta az ötéves folyamatra építkező pszichológusnevelést. Amikor megtörtént az átállás, én magam fájó szívvel vettem tudomásul, hogy már nem lehet ugyanazokat az arányokat a szakmai személyiségnevelésre fordítani, mint amit a korábbi akkreditáció megengedett. A pszichológusnevelésben a Bachelor (BA) — Masters (MA) megosztottságot határozottan rossznak tartom. A szakmára-hivatásra neveléshez jobb a folyamatosság és a mesterekkel kialakítható kapcsolat. A mesterektől tanuljuk a legtöbbet. Egyetlen pozitívuma, hogy szabaddá teszi a hallgatót arra, hogy hol, melyik egyetemen, itthon vagy külföldön folytassa tanulmányait. Világlátott, nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező lehet, ha kijut külföldre. Ez nagy szabadságot jelent. Szabad mozgás van, lehet pályázgatni, kimenni. Csak éppen mesterhez kötődés nem tud kialakulni.

– Azok, akik BA alapszakon végeztek Önöknél, mennyien jelentkeznek mesterképzésre is a Károlira?

– Gyakorlatilag a BA-n végzettek mindannyian jelentkeznek. Felvételi vizsga van, amelynek eredménye dönti el, ki kerül be az MA szintre. Ha a nálunk végzettek nem teljesítenek jobban, mint amit hoz egy pécsi, debreceni vagy ELTÉ-s, akkor máris vegyes évfolyammal számolhatunk. Ezt azért tartom előnytelennek, mert különböző szemléletű pszichológusképzések növendékei kerülnek egy évfolyamba. BA alapképzettségük nem egyenértékű, nem azonos. Mire kialakítjuk az összetartozó évfolyamot, a közös látásmódot, együttműködési gyakorlatot, addig legalább egy év eltelik, és akkor már lassan végeznek is. Így nyilvánvalóan mássá formálódik a képzés, a közösségiség, a szellemiség, a gyakorlati tudás elmélyültsége nem azonos azzal, amit az ötéves képzésben tudtunk nyújtani.

– Mit lehet tenni ebben az osztott képzési formában?

– A tíz éve fennálló pszichológusképzésünkben a tőlünk telhető módon ma is mindent igyekszünk megtenni, hogy a szemléletünk, kapcsolati viszonyaink és a gyakorlatorientáltság fenn maradjon a szakon, mert ez az, ami saját képzésünknek - neheztelt feltételek között - még ma is a felségjelvénye. Ezt tudják a hallgatók, ismertté vált, hogy mi más módon oktattunk. Végzett ifjú pszichológusainkat szívesen alkalmazzák, mert „készek” a hivatás gyakorlására, és a kutatómunkában is ügyesek. Hogy ez sikeres, azt a hallgatók jelzik vissza. Igazán szeretik ezt a képzést, mert biztonságot adunk nekik a szakmai induláshoz. Mi mégsem erre a kokárdára törekszünk, hanem csak arra, hogy jó pszichológusokat neveljünk. Noha a képzés valódi csapatmunka - sok kitűnő tanártársam volt mindvégig, akikkel azonos szemléletben és egymást tisztelve dolgoztunk —, mégis ez a képzési modell, ennek megvalósítása az én személyes életművem. Sok könyvet, tanulmányt írtam és sok előadást tartok, de amiben én megvalósítottam az életem álmát, az mégis csak a „károlis” pszichológusképzés. Idén lettem Emerita professzor, így kiléptem az egyetem hétköznapjaiból. Szabaddá váltam arra, hogy azt tegyem, amit a szívem diktál, és amire képes vagyok.

– Az oktatási államtitkárság új felsőoktatási törvényt készít elő. Tervezik, hogy felülvizsgálják a

többciklusú felsőoktatási rendszert. Jelenleg úgy tűnik, a pedagógusképzés visszakerülne osztatlan képzési formába. Lát-e esélyt arra, hogy hasonló elbírálás alá essék a pszichológia is, és újra osztatlan, ötéves képzésben oktassák?

– Sajnos nem tudok arról, hogy a pszichológusképzés egységesen igényelné ezt. Nagyon fájlalom is, hogy erről hallgat az én szakmám. Arról sem tudok, hogy lennének ez irányban mozgások. De azt tudom, hogy két egyetemen kifejezetten szeretik a jelenlegi képzési formát. Volt erről tudományos szimpózium, amin ezt megtárgyaltuk. Olyan egyetemeken, ahol nincs ekkora anyagi szorítás, ahol engedélyezik, hogy kisebb létszámmal legyenek évfolyamok, ott úgy látszik, jobban meg tudják oldani az MA képzés általános problémáit. Fájlalom, hogy nem érzem azt a fajta aktivitást a vezető testületekben, hogy legalább megkérdezzük egymást: mit gondoltok arról, nem lenne-e jobb nekünk mégis az ötéves rendszerbe visszatérni? Én rögtön odaállnék, hogy ezt tegyük! Biztos, hogy szívesebben tanítanék — mert van tapasztalatom -, hogy nagyobb lenne a hozam.

– Milyen lesz a jövője a szaknak?

– Biztos vagyok benne, hogy a szemlélet kialakítása így is elviszi a hallgatóinkat olyan gyakorlati tudás megszerzése felé, amelynek nagy részét - sajnos - már csak kemény pénzért tudja majd egyetemen kívül megszerezni. Ma már nagyon sok képzési és továbbképzési lehetőség van az egyetemen kívül is, akkreditált képzőhelyeken. Mi biztosan megtanítunk annyit, amennyire a megosztott képzés keretei lehetőséget adnak, a szemléletet tartom alapvetőnek. A BA és MA szintű képzettek között bizonyosan lesz egzisztenciális rivalizáció, ez sajnos súlyos elhelyezkedési és státusgondokat vetít előre. Ennek rendezése azonban nem az egyetem dolga.

– Tíz év múlva lesz a Károlin pszichológia szak?

– Sőt, virágozni fog! Azt hiszem, a jelenlegi körülmények között is meg fogjuk találni azt a módot, ahogy továbbvihető a gyakorlatorientált képzésünk. Ha feltételek változnak, akkor mi is változunk. Nagyon vágnék mégis arra, hogy esedeg megtörténjék a visszaállítás az ötéves képzésre. Nyilván magam is sokkal nagyobb odaadással tudnék részt venni a továbbiakban is a képzésben, ha az általam képviselt klinikai profil nagyobb teret kaphatna.

– Ön tagja a világ legnagyobb közösségi portáljának, a Facebooknak. Miért regisztrált?

– Mióta az iwiw létezik, nagyon sok ilyen irányú megkeresést kaptam. A Facebookra is regisztráltam, mert felkértek rá. Úgy gondolom, hadd legyen ez is egy lehetőség arra, hogy az emberek esetleg írjanak nekem. Írnak is sokan, én pedig válaszolok, általában éjjel van erre időm. Néha több száz levelet kapok. Átlagban hatvan üzenetet érkezik naponta az interneten. S én válaszolok, mindig. Ez is egy szolgálat. Nem? HEGEDŰS MÁRK